

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodných spoločností S. a. s., H.; H., a. s., B.; S. a. s. H., H.; V., a. s., N.; K. s. r. o., B.; P. a. s., B.; S. a. s., B., a S., a. s., B., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutiami Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gn 350/11-9 a č. k. VII/1 Gn 350/11-10 oboma z 26. januára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodných spoločností S. a. s., H., a. s.; S. a. s. H., V., a. s.; K. s. r. o., P. a. s., S. a. s., a S., a. s., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2012 faxom a 3. septembra 2012 poštou doručená sťažnosť obchodných spoločností S. a. s., H.; H., a. s., B.; S. a. s. H., H.; V., a. s., N.; K. s. r. o., B.; P. a. s., B.; S. a. s., B., a S., a. s., B. (spolu ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutiami Úradu špeciálnej

prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) č. k. VII/1 Gn 350/11-9 a č. k. VII/1 Gn 350/11-10 oboma z 26. januára 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v sťažovateľkami napádanom konaní sp. zn. VII/1 Gn 350/11 špeciálna prokuratúra na základe sťažností sťažovateliek preskúmavala postup a uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-177/BPK-B-2011 zo 7. novembra 2011 **(1.)** a tiež postup a uznesenie vyšetrovateľa ČVS: PPZ-177/BPK-B-2011 z 15. decembra 2011 **(2.)**.

1. Uznesením ČVS: PPZ-177/BPK-B-2011 zo 7. novembra 2011 vyšetrovateľ rozhodol o „odovzdaní“ podania sťažovateliek sp. zn. C-1120/10 z 20. septembra 2011 na ďalšie konanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako orgánu vykonávajúcemu dohľad nad výkonom správcovskej činnosti na prerokovanie správneho deliktu, ktorého sa podľa vyšetrovateľa mal dopustiť JUDr. M. D. ako správca konkurznej podstaty (ďalej len „správca konkurznej podstaty“) úpadcu V., a. s. (ďalej len „úpadca“). Podľa podania sťažovateliek však postup, resp. konanie správcu konkurznej podstaty úpadcu, ktorý predložil Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ako konkurznému súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 24 K 159/02 návrh na vydanie opatrenia na predaj časti podniku úpadcu, ktorej súčasťou mali byť aj listinné cenné papiere, ktoré však nie všetky boli vo vlastníctve úpadcu, ale vo vlastníctve sťažovateliek, o čom mal správca konkurznej podstaty vedomosť, malo mať aj trestnoprávny rozmer zhmotnený najmä v naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu, s čím sa však vyšetrovateľ nestotožnil. Na základe sťažnosti sťažovateliek podanej 22. decembra 2011 proti označenému uzneseniu vyšetrovateľa prokurátor špeciálnej prokuratúry napádaným uznesením č. k. VII/1 Gn 350/11-9 z 26. januára 2012 túto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľky proti sťažnosťou napádanému uzneseniu prokurátora špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gn 350/11-9 z 26. januára 2012 v zmysle § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podali

1. marca 2012 Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet na preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia a aj na preskúmanie zákonnosti jemu predchádzajúceho postupu, po preskúmaní ktorých nadriadený prokurátor špeciálnej prokuratúry upovedomením č. k. VII/1 Gn 350/11-13 zo 14. marca 2012 sťažovateľkám oznámil, že postup, ako aj rozhodnutie podriadeného prokurátora špeciálnej prokuratúry považuje za zákonný, a preto ich podnet ako nedôvodný odložil. S týmto záverom bol vybavený aj opakovaný podnet sťažovateľiek z 10. apríla 2012, ktorý bol prvým námestníkom generálneho prokurátora konajúceho v zastúpení generálneho prokurátora upovedomením č. k. VII/1 Gn 350/11-16 zo 14. júna 2012 opäť ako nedôvodný odložený.

2. Uznesením ČVS: PPZ-177/BPK-B-2011 z 15. decembra 2011 vyšetrovateľ rozhodol o „odovzdaní“ podania sťažovateľiek sp. zn. C-1120/10 z 20. septembra 2011 na ďalšie konanie predsedovi krajského súdu ako orgánu príslušnému na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania proti sudkyňi krajského súdu JUDr. E. Ž., ktorá konala ako zákonná sudkyňa v konkurznej veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 24 K 159/02 (ďalej len „sudkyňa krajského súdu“). Podľa podania sťažovateľiek však postup, resp. konanie sudkyne krajského súdu malo nielen disciplinárny, ale aj trestnoprávny rozmer zhmotnený najmä v naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa. Podľa sťažovateľiek sa tohto trestného činu mala sudkyňa krajského súdu dopustiť preto, že na základe návrhu správcu konkurznej podstaty vydala 13. mája 2010 opatrenie č. k. 39-24 K 159/02-Že-2033, ktorým udelila správcovi konkurznej podstaty súhlas na predaj časti podniku úpadcu, ktorej súčasťou mali byť aj listinné cenné papiere, ktoré však nie všetky boli vo vlastníctve úpadcu, ale vo vlastníctve sťažovateľiek, pričom tak urobila bez tohto, aby si túto skutočnosť overila v stredisku cenných papierov. Na základe sťažnosti sťažovateľiek podanej 2. januára 2012 proti označenému uzneseniu vyšetrovateľa prokurátor špeciálnej prokuratúry napádaným uznesením č. k. VII/1 Gn 350/11-10 z 26. januára 2012 túto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľky namietajú neústavnosť uznesení prokurátora špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gn 350/11-9 a č. k. VII/1 Gn 350/11-10 oboch z 26. januára 2012, a to z dôvodu, že podľa ich názoru nebol pred ich vydaním náležite zistený skutkový stav v danej veci, a to vykonaním všetkých potrebných dôkazov, čoho dôsledkom je arbitrárnosť a svojvoľnosť týchto rozhodnutí majúca vplyv na základné práva a slobody sťažovateľiek.

Sťažovateľky v sťažnosti tiež uviedli:

„Z dôvodu, že dokumenty konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní, podania sťažovateľov ako aj stanoviská Generálnej prokuratúry SR, na ktoré sa vyššie v texte odvolávame, sú obsahovo rozsiahle a zachytávajú skutkový a právny stav uplatnených nárokov v súdnom konaní, pre úplnosť odôvodnenia tejto nami podanej sťažnosti uvádzame a máme zato, že ak náležitým spôsobom neboli objasnené všetky tvrdené skutočnosti o ich podozrení a ak sa v tejto súvislosti vo veci konajúce orgány činné v trestnom konaní obmedzili len na posúdenie argumentácie oznamovateľov pri pripustení protiprávnosti konania označených osôb, mieru zodpovednosti z hľadiska či disciplinárnej alebo trestnoprávnej zodpovednosti za takéto konanie vyvodili bez vykonania ďalších možných dostupných procesných prostriedkov na jej objasnenie, predčasne a vo vzťahu k hodnoteniu činnosti týchto osôb za nenáležité zdôvodnenú - absolútne nemôže obstáť tvrdenie uvedené prokurátorom Úradu Špeciálnej prokuratúry o tom, že JUDr. M. D. takto konal len v snahe uľahčiť si svoje povinnosti v konkurze a opak nebol preukázaný, ak orgány činné v trestnom konaní vo vzťahu k obsahu oznámenia a tohto tvrdenia nevykonali žiadne preverovanie prostriedkami, ktoré im v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku patria a je preukázané, že jednoznačne konal o majetku vo vlastníctve inej osoby a je preukázané, že ako dôsledok sa naplno prejavilo poškodenie sťažovateľov na ich vlastníctve.

Práve z dôvodu aj závažnosti dôsledku, ktorý jednoznačne na strane sťažovateľov ako oznamovateľov nastal a na ktorý v súvislosti s činnosťou označených osôb poukazujú, bolo povinnosťou práve zo zákona pre orgány v trestnom konaní dôsledne vyplývajúcou náležitým spôsobom objasniť celú vec a na tento účel využiť všetky dostupné právne prostriedky tak, by objasnením veci a výsledkom trestného konania vždy bolo preukázané,

že sa dosiahol účel ochrany tak práv jednotlivca ako aj spoločnosti garantovaný právnymi normami trestného práva (§ 1 TP). ...

Sťažovatelia majú preto zato, že spôsob rozhodnutia na základe (ne)činnosti orgánov činných v trestnom konaní o vybavení oznámenia sťažovateľov, ktoré bolo vykonané bez náležitého objasnenia, čoho dôsledkom je potom jednoznačne nedostatok príslušného zdôvodnenia (argumentácie) vydaného rozhodnutia, je arbitrárne.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľky domáhajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľov v rade 1. až 8., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 20 ods. 1 a ods. 5 rozhodnutiami Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR č. VII/1 Gn 350/11-9 zo dňa 26.01.2012 a č. VII/1 Gn 350/11-10 zo dňa 26.01.2012 porušené boli.

2. Rozhodnutia Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR č. VII/1 Gn 350/11-9 zo dňa 26.01.2012 a č. VII/1 Gn 350/11-10 zo dňa 26.01.2012 zrušuje a veci mu vracia na ďalšie konanie.

3. Generálna prokuratúra SR je povinná uhradiť sťažovateľom trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky na účet ich právneho zástupcu JUDr. B. M., advokát, spol. s r.o. so sídlom v N. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkami namietané porušenie čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy v príčinnej súvislosti s rozhodnutiami prokurátora špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gn 350/11-9 a č. k. VII/1 Gn 350/11-10 oboma z 26. januára 2012, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku sťažovateľkami tvrdeného nezákonného postupu prokurátora špeciálnej prokuratúry, ktorý podľa nich nevykonal vo veci náležité zisťovanie skutkového stavu.

V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľiek ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľiek bola síce evidentne spísaná advokátom (JUDr. B. M.), zastupovaním ktorého sťažovateľky síce poverili udelením splnomocnení, ktoré boli prílohou ich sťažnosti, avšak keďže nespĺňali náležitosti splnomocnení v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (nebolo v nich uvedené, že sú udeľované na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, pozn.), ústavný súd nepovažoval sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom za kvalifikovane právne zastúpené, avšak vzhľadom na nedôvodnosť sťažnosti ako takej ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať ich na odstránenie tohto nedostatku.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí..., prokurátorov, vyšetrovateľov... v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Zo skutočností uvádzaných samotnými sťažovateľkami, ako aj z príloh sťažnosti ústavný súd zistil, že pokiaľ ide o napádané uznesenie č. k. VII/1 Gn 350/11-9 z 26. januára 2012, toto bolo už v rámci konania o podnete podľa § 31 zákona o prokuratúre preskúmané nadriadeným prokurátorom špeciálnej prokuratúry, ktorý sa v rámci svojej prieskumnej právomoci udelenej mu zákonom o prokuratúre musel v podstate vysporiadať s identickou argumentáciou proti napádanému uzneseniu, akú sťažovateľky uvádzajú proti nemu aj v konaní pred ústavným súdom. Tento podnet sťažovateľiek bol vybavený upovedomením prokurátora špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gn 350/11-13 zo 14. marca 2012 a opakovaný podnet bol vybavený upovedomením prvého námestníka generálneho prokurátora konajúceho v zastúpení generálneho prokurátora č. k. VII/1 Gn 350/11-16 zo 14. júna 2012, ktorých závery sťažovateľky v petite svojej sťažnosti nijako nespochybnili.

Vo vzťahu k napádanému uzneseniu č. k. VII/1 Gn 350/11-10 z 26. januára 2012 ústavný súd odkazuje sťažovateľky na využitie účinných prostriedkov nápravy v zmysle § 31 a § 34 zákona o prokuratúre. Tieto prostriedky využili aj pri prvom z napádaných uznesení, pretože v tomto smere je neprípustné, aby právomoc ústavného súdu predchádzala právomoci príslušných orgánov prokuratúry pri využití týchto iných účinných prostriedkov nápravy podľa zákona o prokuratúre, a to ešte pre podaním sťažnosti ústavnému súdu.

V uvedených súvislostiach totiž ústavný súd konštatuje, že využitie podnetu a opakovaného podnetu podľa zákona o prokuratúre proti rozhodnutiam (uzneseniam)

vydaným podľa Trestného poriadku, nie je možné v každom prípade kvôli odlišnosti právnych úprav (Trestný poriadok na jednej strane a zákon o prokuratúre na strane druhej, pozn.) považovať za účinné prostriedky nápravy. Ingerencia prokurátora konajúceho o podnete podľa zákona o prokuratúre totiž do právomoci orgánov činných v trestnom konaní rozhodujúcich o trestnom stíhaní podľa ustanovení Trestného poriadku nie je možná, pretože napríklad prokurátor konajúci o podnete podanom podľa zákona o prokuratúre smerujúcom proti rozhodnutiu o sťažnosti, napr. vo väzobnej veci, nemôže ani v prípade zistenej eventuálnej nezákonnosti v tomto väzobnom konaní v rámci využitia účinných opatrení nápravy, s ktorými pri vybavovaní podnetov počíta v § 35 ods. 3 zákon o prokuratúre, zasiahnuť, resp. zmeniť alebo inak toto rozhodnutie vydané podľa Trestného poriadku vo väzobnej veci zrušiť.

V danom prípade sťažovateľiek však trestné stíhanie nebolo vedené, resp. inými slovami, v danom prípade vyšetrovateľ nerozhodoval vo veci trestného stíhania, ale rozhodoval iba o „odovzdani“ oznámenia sťažovateľiek o možnom spáchaní trestnej činnosti na ďalšie konanie inému vecne príslušnému orgánu verejnej moci, pretože zistil, že k spáchaniu trestnej činnosti nedošlo. V tomto prípade teda prokurátor konajúci o podnete podľa zákona o prokuratúre, ktorý smeroval proti uzneseniu prokurátora špeciálnej prokuratúry vydanému podľa Trestného poriadku, mohol v prípade zistenia eventuálnej nezákonnosti či už v postupe a rozhodnutí vyšetrovateľa, ako aj v postupe a rozhodnutí jemu podriadeného prokurátora prijať vhodné opatrenia na odstránenie tejto nezákonnosti, napr. mohol sám iniciovať trestné konanie proti osobám, ktorých sa „odovzdané“ oznámenie sťažovateľiek tiež týkalo. Prokurátor tak mohol urobiť aj vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor je povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel. Vzhľadom na uvedené sa tak využitie prostriedkov nápravy podľa zákona o prokuratúre (podnet a opakovaný podnet, pozn.) proti rozhodnutiam vydaným podľa Trestného poriadku javí v tomto prípade ako účinný prostriedok nápravy, ktoré bolo možné, resp. potrebné sťažovateľkami využiť ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že v prípade uznesenia č. k. VII/1 Gn 350/11-9 z 26. januára 2012 sťažovateľky síce využili prostriedky nápravy podľa zákona o prokuratúre, o ktorých rozhodoval iný orgán ako súd, tieto rozhodnutia však pred ústavným súdom nenapádajú, a tiež vzhľadom na skutočnosť, že v prípade uznesenia č. k. VII/1 Gn 350/11-10 z 26. januára 2012 sťažovateľky nevyužili v danom prípade účinný prostriedok nápravy podľa zákona o prokuratúre, ústavný súd ich sťažnosť proti týmto uzneseniam už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012